

El somier

D'una banda, hi ha qui encara no s'ha adonat que el mot *somier*, "tela metàl·lica elàstica convenientment muntada perquè faci el mateix servei que una malfega", d'origen francès evident, ja fa molt de temps que figura admès en tots els diccionaris amb la grafia que hem indicat, i s'entesta a servir-se de la forma originària francesa, "sommier", com si es tractés d'un més dels nombrosos mots estrangers d'introducció recent. I de l'altra, hi ha qui no s'està d'usar la forma *sunyer*, deformació molt habitual en el parlar popular de *somier*, no pas per ignorància, diríem, sinó més aviat com una iniciativa personal que obeeix al desig d'acostar-se al llenguatge viu i col·loquial.

Tanmateix, l'única forma que avui podem considerar acceptable és *somier*, que, amb indicació del seu origen francès, figura ja inclosa al Diccionari ortogràfic de Pompeu Fabra, aparegut el 1917; doncs, fa prop de setanta anys: no sempre la incorporació de mots d'origen estranger d'ús habitual al nostre lèxicon normatiu triga tant com algú es complau a propalar. No hem sabut trobar enlloc cap indicació de la data aproximada en què aquest mot es va comen-

çar a usar a casa nostra, encara que deu ésser relativament recent, coincidint, és clar, amb la introducció de l'element del llit que designa. En tot cas, es pot dir que aquest mot ja ha adquirit carta de naturalesa entre nosaltres, tal com indica la deformació que ha estat sotmes en el parlar popular a la qual ja ens hem referit. Molt freqüentment, en efecte, aquest mot és pronunciat *sunyer*, coincidint amb l'antropònim *Sunyer*, nom d'origen germànic usat com a nom de fonts durant l'edat mitjana i avui exclusivament llinatge o cognom. En aquesta pronunciació deuen haver influït tant l'existència de l'antropònim com una reminiscència de les lleis evolutives del català, segons les quals certs grups de consonants es palatalitzaven (-ny) davant una *i* seguida d'una altra vocal. Badia i Margarit, com a exemples d'aquest cas de palatalització, indica precisament *suny* (després substituït pel cultisme *somni*), prolongament de "somniau", i *Sunyer*, prolongament de "Somnariu". Però no diríem pas que aquesta pronúncia, si bé molt corrent, sigui general, i adhuc avui sembla més aviat regressiva. I hi deu tenir alguna relació el fet que *En Sunyer* s'usi, en el llenguatge infantil (Alcover-Moll), com a personificació de la son: *Ja ve mossèn Sunyer*.